

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ім. Ю.М. Потебні
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ФІНАНСІВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

(підпис)

Наталія МЕТЕЛЕНКО

(ім'я, прізвище)

ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістра

очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти спеціальності 076 Підприємництво та торгівля освітньо-професійна програма «Економіка підприємства та управління бізнесом»

Укладач **Дятлова Ю. В.**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів

Обговорено та ухвалено на засіданні кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів

Протокол № 1 від "29" серпня 2023 р.
Завідувач кафедри

(підпис)

О.О. Шапуров
(ініціали, прізвище)

Погоджено:
Гарант ОП

(підпис)

В.В. Голомб
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

Протокол № 1 від "30" серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради

(підпис)

Т.А. Шарапова
(ініціали, прізвище)

Погоджено:
Відповідальний за секцію «Економічні науки»

(підпис)

О.О. Шапуров
(ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Кількість кредитів – 5	Обов'язкова	
		Цикл професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»	Загальна кількість годин – 150	Семестр:	
		2-й	2-й
Освітньо-професійна програма Економіка підприємства та управління бізнесом	Змістових модулів – 8	Лекції	
		20 год.	4 год.
		Практичні	
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 16	20 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		110 год.	142 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Глобальна економіка» є формування у здобувачів знань з теоретико-методологічних засад глобалізації, вміння їх використовувати для визначення сучасних тенденцій і проблем світового економічного розвитку із застосуванням методів глобального аналізу щодо умов і чинників процесів глобалізації, механізмів функціонування глобальної економіки.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Глобальна економіка» є: з'ясування сутності глобалізації як концепції та методології; визначення впливу глобальних трансформацій на світові інтеграційні процеси; ідентифікація із застосуванням методів глобального аналізу основних тенденцій світового розвитку; виявлення сучасних ринкових та інституціональних методик глобального менеджменту; аналіз особливостей формування національних і міжнародних стратегій розвитку; визначення механізмів управління процесами глобалізації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>Загальні компетентності: ЗК 2. Вміння ідентифікувати, ставити та вирішувати проблеми.</p>	<p>Методи: Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Словесні методи (лекція, пояснення, робота з навчально-методичними посібниками). Практичні методи (творчі завдання, контрольні роботи). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій).</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.</p>	<p>Методи: Дослідницький (самостійна робота, індивідуальні завдання). Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Практичні методи (творчі завдання, складання, контрольні роботи). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення реальних ситуацій).</p>

1	2
<p>Програмні результати навчання: ПР 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення. ПР 10. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків.</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий) Контрольні заходи: теоретичне тестування за змістовим модулем.</p>

Міждисциплінарні зв'язки. Опанування дисципліни базується на передуючих компонентах освітньо-професійної програми «Економіка підприємства та управління бізнесом»: «Підприємництво в економічному розвитку суспільства», «Публічні закупівлі та електронна комерція

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Часові межі феномена глобалізації. Сучасна методологія глобалістики.

Глобалізація як результат людської діяльності. Основні ознаки процесу глобалізації. Характеристика базових концепцій і підходів до визначення часових меж глобалізації. Сутність категорії «глобалістика». Становлення і розвиток глобалістики як науки. Етапи становлення глобалістики як науки. Напрями глобалістики. Характеристика основних проблем глобалістики.

Змістовий модуль 2. Школи і міждисциплінарний статус глобалістики. Становлення глобальної економіки.

Наукові школи дослідження глобалістики. Еколого-економічна школа або «Школа глобальної екології». Школа мітозу біосфер. Школа контрольованого глобального розвитку. Школа світсистемного аналізу. Концепція «Межі зростання». Концепція «Сталого розвитку». Глобалістика, як міждисциплінарна наука.

Сутність та особливості глобальної економіки. Становлення глобальної економіки як науки. Унікальні характеристики глобальної економіки: неймовірна рухливість фінансового капіталу, глобальна мережа комунікацій,

зростаючий міжнародний поділ праці.

Змістовий модуль 3. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів.

Поняття та еволюція локальних цивілізацій. Розвиток глобальних економічних процесів в контексті сучасних цивілізаційних концепцій. Становлення сучасної глобалізації. Цивілізаційні виміри стратегій економічного глобалізму.

Змістовий модуль 4. Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації.

Характеристика сучасного етапу глобалізації: прояви дуалізму. Концепції регіоналізму та характер співвідношення «регіоналізм – глобалізм» у світовому економічному розвитку: регіоналізм – форма глобалізму чи його контртенденція». Діапазон і характер критики глобальних економічних процесів. Передумови, принципи і програми антиглобалізму та альтерглобалізму.

Змістовий модуль 5. Парадоксальна природа глобальних трансформацій
Глобальні трансформації: їх сутність та основні суперечності.

Позитивні та негативні риси глобалізації. Глобальні економічні парадокси: зміст і об'єктивна природа. Глобальні кризи. Передумови виникнення і характер протікання. Сутність, види та класифікація фінансових криз.

Змістовий модуль 6. Альтерглобалізм та його форми

Сутність та принципові особливості альтерглобалізму. Антиглобалістські рухи: ідеологія і програми, мотивація і результати. Антиглобальний рух як суттєвий політичний феномен. Загальні цілі антиглобалізму. Основні види діяльності антиглобального руху. Глобалізація й бідність. Бідність як глобальна проблема. Основні сценарії світового розвитку і динаміки бідності. Вплив культури, суспільних інститутів та економічної системи на рівень бідності.

Змістовий модуль 7. Глобальна економіка як прогностична реальність.
Регулятивні механізми глобальної економіки.

Інтернаціоналізація світового відтворювального процесу. Особливості функціонування сучасних глобальних ринків. Сутність і еволюція міжнародного бізнесу. Глобальна система економічного регулювання, її об'єкти та суб'єкти. Характеристика регулятивних інститутів глобальної економіки. Головні протиріччя і проблеми глобального регулювання економіки. Функції держави в умовах глобалізації.

Змістовий модуль 8. Міжнародна торгівля

Сутність міжнародної торгівлі. Експорт, імпорт товарів. Основні риси світового ринку. Економічні показники міжнародної торгівлі. Особливості міжнародної торгівлі товарами та послугами. Поняття товару та послуги. Параметри міжнародної торгівлі Класифікація товарів у міжнародній торгівлі. Поняття послуги. Класифікація послуг у рамках Світової Організації Торгівлі, групи послуг. Відмінності міжнародної торгівлі послугами від традиційної торгівлі товарами. Способи продажу послуг.

Організація міжнародної торгівлі. Форми міжнародної торгівлі.

Класифікація та характеристика форм. Методи міжнародної торгівлі, поняття. Характеристика прямих і непрямих методів торгівлі. Торгівля через посередників. Функціонування міжнародних бірж. Товари, що реалізуються, їх класифікація. Особливості біржової торгівлі. Класифікація товарних бірж. Міжнародні торги.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні Заняття, год		Семінарські/ Практичні /лабораторні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/д ф.	з/ди ст ф.	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	5	1	3	1	2		10	14	2	4	6
2	15	5	1	2		3	1	10	14	2	4	6
3	15	5	1	2	1	3		10	14	2	5	7
4	15	5	1	2		3	1	10	14	2	5	7
5	15	5	1	2	1	3		10	14	2	5	7
6	15	5	1	3		2	1	10	14	2	5	7
7	15	5	1	3	1	2		10	14	4	6	10
8	15	5	1	3		2	1	10	14	4	6	10
Усього за змістові модулі	120	40	8	20	4	20	4	80	112	20	40	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30							30	30			40
Загалом		150								100		

5. Темі лекційних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин	
		о/дист.ф.	з./дист.ф.
1	Часові межі феномена глобалізації. Сучасна методологія глобалістики	3	1
2	Школи і міждисциплінарний статус глобалістики. Становлення глобальної економіки	2	
3	Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	2	1
4	Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	2	
5	Парадоксальна природа глобальних трансформацій	2	1
6	Альтерглобалізм та його форми	3	
7	Глобальна економіка як прогностична реальність. Регулятивні механізми глобальної економіки	3	1
8	Міжнародна торгівля	3	
Разом		20	4

6. Теми практичних занять

№ теми з/прогр.	Назва теми	Кількість годин	
		о/д.ф.	з/дист.ф.
1	Часові межі феномена глобалізації. Сучасна методологія глобалістики	2	
2	Школи і міждисциплінарний статус глобалістики. Становлення глобальної економіки	3	1
3	Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	3	
4	Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації	3	1
5	Парадоксальна природа глобальних трансформацій	3	
6	Альтерглобалізм та його форми	2	1
7	Глобальна економіка як прогностична реальність. Регулятивні механізми глобальної економіки	2	
8	Міжнародна торгівля	2	1
Разом		20	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Види поточних контрольних заходів	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Тест 1	Участь в обговоренні питань семінарських занять (опитування), участь у дискусіях, участь в обговоренні проблемних питань, тестування.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 8. Правильна відповідь оцінюється у 0,25 бали. Максимально за дискусію, проблемне питання – 2 бали.	2
	Практичне завдання 1	Участь у розв'язанні ситуаційних вправ, якість підготовки та презентації індивідуальних завдань (рефератів), якість виконання завдань для самостійного опрацювання	Кожне завдання за змістовим модулем оцінюється від 1 до 4 балів з урахуванням відповідей на запитання при презентації роботи. Загальна максимальна сума балів – 4 бали.	4
Усього за ЗМ 1	2			6

2	Тест 2	Участь в обговоренні питань семінарських занять (опитування), участь у дискусіях, участь в обговоренні проблемних питань, тестування.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 8. Правильна відповідь оцінюється у 0,25 бали. Максимально за дискусію, проблемне питання – 2 бали.	2
	Практичне завдання 2	Участь у розв'язанні ситуаційних вправ, якість підготовки та презентації індивідуальних завдань (рефератів), якість виконання завдань для самостійного опрацювання.	Кожне завдання за змістовим модулем оцінюється від 1 до 4 балів з урахуванням відповідей на запитання при презентації роботи. Загальна максимальна сума балів – 4 бали.	4
Усього за ЗМ 2	2			6

1	2	3	4	5
3	Тест 3	Участь в обговоренні питань семінарських занять (опитування), участь у дискусіях, участь в обговоренні проблемних питань, тестування.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 4. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали. Максимально за дискусію, проблемне питання – 2 бали.	2
	Практичне завдання 3	Участь у розв'язанні ситуаційних вправ, якість підготовки та презентації індивідуальних завдань (рефератів), якість виконання завдань для самостійного опрацювання	Кожне завдання за змістовим модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей на запитання при презентації роботи. Загальна максимальна сума балів – 5 балів.	5
Усього за ЗМ 3	2			7
4	Тест 4	Участь в обговоренні питань семінарських занять (опитування), участь у дискусіях, участь в обговоренні проблемних питань, тестування.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 4. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали. Максимально за дискусію, проблемне питання – 2 бали.	2
	Практичне завдання 4	Участь у розв'язанні ситуаційних вправ, якість підготовки та презентації індивідуальних завдань (рефератів), якість виконання завдань для самостійного опрацювання	Кожне завдання за змістовим модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей на запитання при презентації роботи. Загальна максимальна сума балів – 5 балів.	5
Усього за ЗМ 4	2			7

1	2	3	4	5
5	Тест 5	Участь в обговоренні питань семінарських занять (опитування), участь у дискусіях, участь в обговоренні проблемних питань, тестування.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 5. Правильна відповідь оцінюється у 0,4 бали. Максимально за дискусію, проблемне питання – 2 бали.	2
	Практичне завдання 5	Участь у розв'язанні ситуаційних вправ, якість підготовки та презентації індивідуальних завдань (рефератів), якість виконання завдань для самостійного опрацювання	Кожне завдання за змістовим модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей на запитання при презентації роботи. Загальна максимальна сума балів – 5 балів.	5
Усього за ЗМ 5	2			7
6	Тест 6	Участь в обговоренні питань семінарських занять (опитування), участь у дискусіях, участь в обговоренні проблемних питань, тестування.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 4. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали. Максимально за дискусію, проблемне питання – 2 бали.	2
	Практичне завдання 6	Участь у розв'язанні ситуаційних вправ, якість підготовки та презентації індивідуальних завдань (рефератів), якість виконання завдань для самостійного опрацювання	Кожне завдання за змістовим модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей на запитання при презентації роботи. Загальна максимальна сума балів – 5 балів.	5
Усього за ЗМ 6	2			7

1	2	3	4	5
7	Тест 7	Участь в обговоренні питань семінарських занять (опитування), участь у дискусіях, участь в обговоренні проблемних питань, тестування.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 0,4 бали. Максимально за дискусію, проблемне питання – 4 бали.	4
	Практичне завдання 7	Участь у розв'язанні ситуаційних вправ, якість підготовки та презентації індивідуальних завдань (рефератів), якість виконання завдань для самостійного опрацювання	Кожне завдання за змістовим модулем оцінюється від 1 до 6 балів з урахуванням відповідей на запитання при презентації роботи. Загальна максимальна сума балів – 6 балів.	6
Усього за ЗМ 7	2			10
8	Тест 8	Участь в обговоренні питань семінарських занять (опитування), участь у дискусіях, участь в обговоренні проблемних питань, тестування.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 4. Правильна відповідь оцінюється у 1,0 бали. Максимально за дискусію, проблемне питання – 4 бали.	4
	Практичне завдання 8	Участь у розв'язанні ситуаційних вправ, якість підготовки та презентації індивідуальних завдань (рефератів), якість виконання завдань для самостійного опрацювання	Кожне завдання за змістовим модулем оцінюється від 1 до 6 балів з урахуванням відповідей на запитання при презентації роботи. Загальна максимальна сума балів – 6 балів.	6
Усього за ЗМ 8	2			10
Усього за змістові модулі	16			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Тестування	Питання для підготовки: див. питання до ЗМ 1- ЗМ 8. Тестування передбачає обмежену у часі (1 година 20 хвилин) відповідь на теоретичні питання. У разі дистанційної форми навчання екзамен проходить у тестовій формі через платформу Moodle.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 40. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	40
Усього за підсумковий семестровий контроль	1			40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Вдовенко Н. М., Богач Л. В., Гераймович В. Л. Глобальна економіка: Навчальний посібник., Кондор Видавництво. 2018. 320 с.
2. Гузенко І. Ю. Глобальна економіка. навчальний посібник. Дніпровська політехніка. Дніпро. 2023. С. 168.
3. Глобальна економіка : навч. посіб. / І. І. Вініченко та ін. Київ : ДКС центр, 2019. 227 с.
4. Дергачова В.В., Кузнєцова К.О., Манаєнко І.М. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2020. 424 с.
5. Міжнародна торгівельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема та ін. К.: ВНЗ «Університет економіки та права КРОК», 2018. 698 с.
6. Міжнародна торгівля: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навчальний посібник / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: К.О. Кузнєцова, В.В. Чорній, О.С. Ченуша. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 191 с.
URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/43471/1/MT_KL.pdf

Додаткова:

1. Khoroshun O., Olasiuk H., Rokocha V., Kumar S. A cross-country study of the direct and inverse relationship between economic globalization and growth. Investment Management and Financial Innovations. 2023. Vol. 20. Iss.1. Pp. 250-264. doi:10.21511/imfi.20(1).2023.22
2. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях:

підруч. К.: Центр учбової літератури, 2017. 228 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_738_10263737.pdf

3. Atstaja D., Cudecka-Purina N., Hrinchenko R., Koval V., Grasis J., Vesere R. Alignment of circular economy business models for framing national sustainable economic development. *Acta Innovations*. 2022. Issue 42. P. 5–14.

4. Глобальна економіка XXI століття: людський вимір: монографія. За заг. ред. Лук'яненка Д. Г., Поручника А. М. КНЕУ. 2018. 421 с.

5. Глобальна економіка : навч. посіб. / Довгаль О. В. та ін. Івано-Франківськ : Видво Супрун В. П., 2019. 261 с.

Інформаційні ресурси:

1. A World Bank Group Flagship Report. *Global Economic Prospects*. Washington, DC : International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank, 2022. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/36519/9781464817601.pdf>

2. Desjardins, J. *Signals: The 27 Trends Defining the Future of the Global Economy*. 1st ed. Hoboken, New Jersey: Wiley, 2021. 272 p. URL: <https://www.wiley.com/en-us/Signals%3A+The+27+Trends+Defining+the+Future+of+the+Global+Economy-p-9781119853183>

3. United Nations. *World Economic Situation and Prospects 2020*. New York, 2020. URL: https://www.un.org/development/desa/dpad/wpcontent/uploads/sites/45/WESP2020_FullReport.pdf

4. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи: монографія / О. М. Шаров ; Національний інститут стратегічних досліджень. Київ: НІСД, 2019. 560 с. Бібліогр.: с. 549-550. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-12/sharov_monografiya_ekonom_diplomatiya_print_new.pdf